

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์การศึกษาปัญหาของผู้ติดเชื้อเอดส์และผู้ป่วยโรคเอดส์ที่ได้รับผลกระทบในด้านต่างๆ ทั้งความทุกข์ในด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม เพื่อค้นหาแนวทางการจัดสวัสดิการของรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของผู้ติดเชื้อเอดส์และผู้ป่วยโรคเอดส์ในปัจจุบัน โดยเน้นศึกษาเฉพาะพื้นที่เขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย อาศัยการเก็บข้อมูลจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสำรวจเอกสาร และการสัมภาษณ์ประชากรตัวอย่างที่ใช้การคัดเลือกแบบเฉพาะ คือ เป็นแม่บ้านที่ได้รับเชื้อเอดส์จากสามีจำนวน 4 คน และเด็กชายอายุ 14 ปี ซึ่งได้รับผลกระทบจากบิดามารดาที่เสียชีวิตด้วยโรคเอดส์ นอกจากนั้นยังสัมภาษณ์ข้อมูลเพิ่มเติมจากเจ้าหน้าที่สมาคมพัฒนาประชากรศาสตร์เชียงราย ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบกิจกรรมด้านโรคเอดส์ และเจ้าหน้าที่กองทุน "บุษบง บุตรสาร เพื่อครอบครัวผู้ป่วยโรคเอดส์"

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างล้วนมีรายได้น้อย พักอาศัยอยู่ในชุมชนที่เป็นเขตรอยต่อระหว่างอำเภอ มีอาชีพทำนาทำไร่และรับจ้างทั่วไป คนกลุ่มนั้นนอกจากต้องประสบความทุกข์จากโรคภัยไข้เจ็บที่รุมเร้า และทุกข์อันเกิดจากการพลัดพรากด้วยชีวิตแล้ว พวกเขายังต้องประสบกับความทุกข์ด้านสุขภาพทางใจ สุขภาวะทางสังคม และสุขภาพทางจิตวิญญาณ

เมื่อเปรียบเทียบผู้ติดเชื้อชาย-หญิงแล้ว พบว่า ผู้หญิงส่วนใหญ่จะเปิดเผยตนเอง ส่วนผู้ชายติดเชื้อมักจะไม่เปิดเผย ยังคงดำเนินชีวิตเช่นปกติ ผู้ชายมักจะยอมเปิดเผยก็ต่อเมื่อปรากฏอาการเป็นผู้ป่วยหนักและมักจะเสียชีวิตในเวลาอันรวดเร็ว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โดยธรรมชาติแล้วผู้หญิงมีนิสัยชอบพบปะพูดคุยมากกว่า ทำให้มีโอกาสจะระบายความทุกข์หรือแสดงความเห็นอกเห็นใจกันได้ ผู้ติดเชื้อเพศชายมีพฤติกรรมการเล่นสุราเพื่อระบายความทุกข์ เป็นเหตุให้มีสุขภาพเสื่อมโทรมเร็วจึงเสียชีวิตเร็วกว่า

สำหรับความทุกข์ของผู้ติดเชื้อเอดส์และผู้ป่วยโรคเอดส์นั้น พบว่ามีด้วยกัน 4 ด้าน คือ (1) ความทุกข์อันเกิดจากสภาพความเจ็บป่วย (2) ความทุกข์อันเกิดจากผลข้างเคียงจากการทดลองยาต้านไวรัสของแพทย์ (3) ความทุกข์อันเกิดจากการดำเนินชีวิตด้านรายได้ และ (4) ความทุกข์อันเกิดจากความกดดันด้านจิตใจ

ส่วนความต้องการได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ นั้น พบว่า ถึงที่สุดแล้วผู้ติดเชื้อเอดส์และผู้ป่วยโรคเอดส์ต้องการความเห็นใจและต้องการได้รับความช่วยเหลือใน 3 เรื่องใหญ่ๆ คือ (1) การได้มีโอกาสทำงานเหมือนคนปกติทั่วไป (2) การได้รับความช่วยเหลือด้านการเงินที่สามารถนำไปสร้างอาชีพสร้างรายได้ และ (3) มีการจัดให้ยาต้านไวรัสเอดส์เข้าเป็นส่วนหนึ่งในโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค